

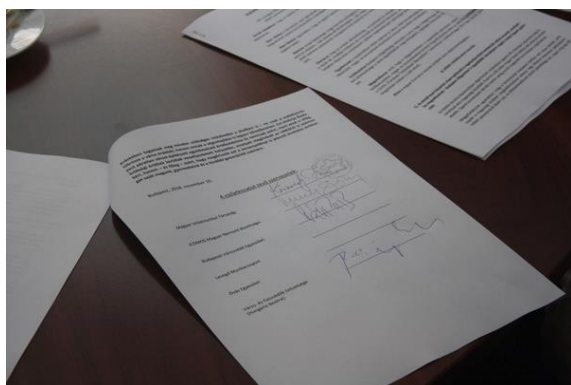
ICOMOS HÍRADÓ

a Magyar Nemzeti Bizottság közleményei

26. évfolyam - 6. szám

2018. december hó

A TARTALOMBÓL

**Nyilatkozat
a Budapestre tervezett magasházakról**

**Valter Ilona: *Pásztó a középkorban* című
könyvének budapesti bemutatója**

**Az ICAHM 2018 éves ülése
Montalbano Elicona, Messina - Szicília**

**Az ICOMOS éves Közgyűlése
2018 december 4-9 - Buenos Aires**

Nyilatkozat a Budapestre tervezett magasházakról

Mi, a magyar főváros, Budapest világörökségi címmel is elismert, védett panorámájáért felelősséget érző szakmai szervezetek

Annak tudatában, hogy az építési telkek a budapesti ingatlanpiacon is egyre nagyobb értéket képviselnek,

Nem vitatva a beruházók azon igényének jogosságát, miszerint a tulajdonukban álló telkeken megvalósított építési beruházásokkal a legnagyobb egyéni haszon elérésére törekednek,

Nem feledve ugyanakkor, hogy az egyéni haszon önérdekű maximalizálásának a közérdek szab objektív határt,

Átérezve annak felelősségét, hogy kulturális örökségünk megőrzése a jövő nemzedékek – gyermekeink és utódaink – felé teljesítendő kötelességünk, s azt, hogy ha a jelen kor polgárai e felelősségérzettől vezérelve cselekszenek, önmagukon kívül a jövőnek és a nemzetnek tesznek el nem évülő szolgálatot,

Elismerve, hogy az emberi alkotókészség – az építészeti és műszaki tudás – a felhőkarcolókban is testet ölt, továbbá értékelve azt a tervezői és kivitelezői leleményt, amely ideális esetben egyes helyeken képes lehet a középszert valóban meghaladó igazi újdonságot alkotni ezen a téren is,

Figyelemmel a közelmúltban élénk szakmai és laikus viták keresztüzébe került budapesti felhőkarcolók, magas- és toronyházak létesítésére irányuló beruházói szándékokra,

Emlékeztetve Budapest világörökségi státuszára, s arra, hogy a világörökségi címmel járó védelem kötelezettsége a város egyedülállóan nagy kiterjedésű, egységes historizáló látképére is kiterjed,

Megemlékezve arról, hogy e világméreteken is egyedülálló panorama védelmében a látkép felhőkarcolókkal, magas- és toronyházakkal történő megváltoztatása ellen az UNESCO, az ICOMOS, a CIVVIH (Történeti Települések Nemzetközi Tudományos Szakbizottsága) 2017-ben tartott delhi közgyűlésén írásban is szót emelt,

Bízva a magyar kormány nemzeti értékek iránti elkötelezettségében

az alábbi nyilatkozatot tesszük:

1) Az elmúlt évek folyamán olyan építészeti és ingatlanberuházó tendenciák váltak ismertté, amelyek – ha megvalósulnak – Budapest világszinten is egyedülálló városképére negatív hatást fognak gyakorolni.

Az építési törvény közelmúltban végrehajtott módosítása ugyanis 90 méterben határozta meg toronyházak alsó magassági küszöbét. Eszerint a 90 méter magas házak építése elől elhárult minden akadály. Egyedi kormányzati döntés esetén pedig ennél magasabb toronyházak is épülhetnek.

Meggyőződésünk ugyanakkor, hogy a toronyházak budapesti építése nem olyan kérdés, amelyet csupán a magassági értékek meghatározásával kellene vagy lehetne érdemben befolyásolni. Védett panorámáról lévén szó, az elhelyezkedésnek döntő jelentősége van, vagyis míg egy előnyösen megválasztott helyszínen a tetszőlegesen megállapított határértéknél akár magasabb épületek látványa sem feltétlenül zavaró, addig egy rosszul megválasztott helyszínen a 90 méternél alacsonyabb épületek is alkalmasak lehetnek a világörökségi panorama sértetlenségének és hitelességének csorbítására, látványának jóvátehetetlen károsítására.

2) A fenti módosítás alapján tervezett, jelenleg ismert elképzelések közül a pesti oldalon, Angyalföldre tervezett magasházak különösen érzékenyen érintik fővárosunk védett – és turisták milliói által megcsodált –, Budáról feltáruuló képét. A város-sziluettet eddig domináló látvány ugyanis jövätehetetlen károkat szenved majd, amennyiben a fenti épületek megvalósulnak, valóságos falat emelve közvetlenül az Országház festői tömege mögé.

Budapest városképének kiemelkedő egyetemes értéke egyebek mellett abban is megnyilvánul, hogy a világ legnagyobb kulturális szervezete, az ENSZ részeként tevékenykedő UNESCO világörökségi címmel ismerte el, kinyilvánítva ezzel az egész emberiség számára pótolhatatlan jelentőségét, illetve az előző századfordulóra kialakult karaktere megőrzésének szükségességét. Az UNESCO döntésében kiemelt szerepet kapott a város képének egyedi feltáruulása, ezért határozatának indoklásában – sok egyéb világörökségi helyszínnel ellentétben – kifejezetten védendő értéként nevesítette az unikális panorámát. Az 1987-ben a világörökségi jegyzékbe felvett budapesti világörökségi helyszín ezzel példaértékű módon több évtizeddel megelőzte az UNESCO 2011-ben elfogadott, a Történeti Városkép védelmét megfogalmazó ajánlását. Ezen felül arra is érdemes tekintettel lenni, hogy egy mindössze 93 ezer négyzetkilométeres kiterjedésű ország – amely nemzetközi politikai súlyát sem lakóinak száma, vagy ásványkincseinek gazdagsága révén számottevően nem növelheti – az egyik leghatékonyabb módon éppen a kultúrájával, épített és természeti környezetének egyediségével tudja megjeleníteni önmagát a világ közvéleménye előtt.

Ebből a szempontból óriási előny, hogy fővárosunk emblemikus és összetéveszthetetlen: eddig elkerülhette a globalizálódó, legtöbbször jellegtelenséget képviselő minden környezetet erőszakosan eluruló „építészeti” törekvéseket, ugyanakkor fennmaradt történeti karakterével kitűnik a világ több száz metropolisza közül. Ez az a legfőbb tulajdonsága, ami miatt évente tömegeket vonz a világ minden tájáról.

Az UNESCO Világörökségi Bizottság döntése értelmében kiemelkedő egyetemes értéknek minősített egyedi panorama közös kincsünk. A hatályos világörökségi törvény szerint a világörökség kiemelkedő egyetemes értékét hordozó attributumok megóvása mindenki kötelessége (azaz a számára adott lehetőségek keretei között mindenki – az ingatlantulajdonos, a befektető, a tervező, vagy az engedélyező hatóság stb. – úgy köteles eljárni, hogy döntéseivel, magatartásával a világörökségi értéket ne sértse vagy veszélyeztesse).

3) Budapest adottságai egyedülállóak, legyen szó akár a város kivételes földrajzi fekvéséről, akár domináns építészeti alkotásainak tájba komponáltságáról.

E karakterességet veszélyeztetik azok az ismertté vált, XI. és XIII. kerületi projektek, amelyek kellő előrelátás hiányában a mára sok esetben inkább közhelyesen nagy, mintsem egyedi módon nagyszerű magasházaikkal fogják tucatszerűvé tenni e városképet.

Kétségtelen, hogy a magas épületek Budapest horizontján megjelenve már a pusztá méretükkel is hatékony reklámot biztosíthatnak önmaguk és megrendelőik számára. Mindez világos, ám aligha fogadható el egyedüli szempontként, hiszen korántsem szükségszerű, hogy a sokak által a fejlődés ikonjainak, illetőleg a prosperáló gazdagság szimbólumainak tekintett magasházak csak az elődeink által ránk hagyományozott értékek elhomályosítása árán emelkedhessenek a magasba.

Minden nagy múltú főváros számára elsődleges szempont ugyanis, hogy a nemzeti és kulturális tekintetben meghatározó, s egyúttal építészeti szempontból is ikonikus műemlékek városképi dominanciája sértetlenül fennmaradjon, ne törpüljenek el léptékváltó épületek mellett. Fővárosunk esetében mindenekelőtt ilyen a világon egyedülálló, ezért világörökségi címmel elismert, nagy kiterjedésű, összefüggő historizáló városkép, amelynek meghatározó eleme az Országház, a Szent István Bazilika, valamint a Budai Vár együttese.

4) Az építészeti alkotások minősége és azok mérete között nem állapítható meg egyenes arányosság, a nagyobb nem feltétlenül jobb.

A magas- és toronyházépítés eddig közel százéves története során valóban számos új és formabontó megoldás született, amely hozzájárult egynémely, főként tengeren túli - korábban karakteres építészeti hagyománnyal nem rendelkező - nagyváros jellegzetes összképének kialakulásához.

Divatosságuk, valamint építésük ebből fakadó tömegessé válása azonban mára inkább a településkép uniformizálódása irányába mozdította el ezen urbanisztikai folyamatot, minek következtében mára sok esetben alig különböztethetők meg egymástól a világ egyes kontinensein található különféle múltú és kultúrkörhöz tartozó világvárosok.

Budapest panorámája azonban, éppen a sértetlen-harmonikus mivoltának a megőrzése folytán máig összetéveszthetetlenül egyedi, s bízunk abban, hogy döntéshozóink bölcsessége folytán az is marad.

5) Álláspontunk szerint a magasházak építésére kijelölt övezetek meghatározása csak részben történt a mérvadó urbanisztikai és örökségvédelmi szempontok kellő mérlegelése alapján, azonban ami még ennél is súlyosabb, az az, hogy egyedi fejlesztési szándékok nyomására esetenként a beépítési szabályozás ad hoc megváltoztatására kerül sor, s az ilyen esetekben végképp nem veszik tekintetbe a történeti értékek, a kiemelten értékes budapesti látványok és rálátások sértetlenségének a védelmét

A magasházak telepítésére alkalmasnak tekintjük azokat az építési telkeket, amelyek a világörökségi panorama sértetlen és hiteles állapotban való megőrzését lehetővé teszik, azaz nem a világörökségi terület bármely tetszőleges pontjától annak bármely másik pontja irányába mutató látványtengelyen fekszenek (a fővárosban számos ilyen, nagy kiterjedésű terület található, például a Csepel-sziget északi részén, Kelenföldön stb.).

Míg a Főváros és a kerületek településrendezési eszközei mélyreható vizsgálatokon alapulnak, aggályosnak tartjuk, hogy ezek figyelembe vétele nélkül, azokat felülírva lehet magasházakat építeni. Az új szabályozás ezen eleme sérti a helyi önkormányzatok jogát, hogy a helyi közügyekben ők döntsenek, elvonja az önkormányzati törvényben biztosított településrendezési hatáskörüket.

A fentiekre tekintettel kérjük az országos, fővárosi és kerületi szintű döntéshozókat, hogy tegyék lehetővé a magasházak építésére alkalmas övezetek lehatárolásának és szabályozásának újragondolását, a megfelelő szakértelemmel rendelkező szervezetek bevonásával. Kérjük továbbá, hogy a legnagyobb nemzeti kincseink között számon tartott budapesti panorama megőrzése érdekében tegyenek meg minden szükséges intézkedést a jövőben is – ne csak a szabályozás tükrözze a város érdekét, hanem annak a végrehajtása is legyen következetes. Ezt kívánja Budapest páratlan városi-építészeti együttesének értékvédelme és nemcsak azért, mert azok a világörökségi értékek kerültek veszélyeztetett helyzetbe, amelyek megóvását az UNESCO is számon kéri, hanem – és főleg – azért, hogy megőrizzük ezt a versenyelőnyt is jelentő kivételes örökséget saját magunk, gyermekeink és a további generációk számára.

Budapest, 2018. november 16.

A nyilatkozatot tevő szervezetek:

**Magyar Urbanisztikai Társaság
ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága
Budapesti Városvédő Egyesület
Levegő Munkacsoport
Óvás Egyesület
Város- és Faluvédők Szövetsége (Hungaria Nostra)**

Könyvbemutató

2018. november 30-án a Magyar Nemzeti Múzeum, a Magyar Egyháztörténeti Enciklopédiai Munkaközösség (METEM) és a Historia Ecclesiastica Hungarica Alapítvány (HEH) szervezésében a Magyar Nemzeti Múzeum Pollack-csarnokában került sor Valter Ilona *PÁSZTÓ A KÖZÉPKORBAN* című könyvének budapesti bemutatójára.

Tomka Gábor főigazgató-helyettes köszöntője után Városi Gabriella Pásztó város múltját, történelmét megidéző homokanimációs előadása nyitotta meg az ünnepi eseményt /a video itt tekinthető meg:

<https://www.youtube.com/watch?v=mdOr7joR3JY&feature=youtu.be&fbclid=IwAR2u6CsCUDugASQM BH7DLJwInpGw4Y LDjvjtU5w-Tgj0as2JoYA5ri hZI> /, majd ezt követően, Zombori István történész, szerkesztő, Várszegi Asztrik OSD püspök, em. főpát és Solymosi László történész, akadémikus méltatták a kötetet és Valter Ilona több évtizedes munkásságát. A tanítványok nevében Romhányi Beatrix köszöntötte Valter Ilonát, aki hozzászólásában örömmel, sok emléket megidézve tekintett vissza eddigi gazdag életútjára, amiben a Pásztón végzett kutatások és eredmények kiemelt helyet foglalnak el. Ennek összegzéseként készült el a tudományos igényességgel megírt, ám a nem szakmabeli olvasónak is közérthető és olvasmányos, majdnem 300 oldalas könyv, amiről a szerző többek között így vall a bevezetőben:

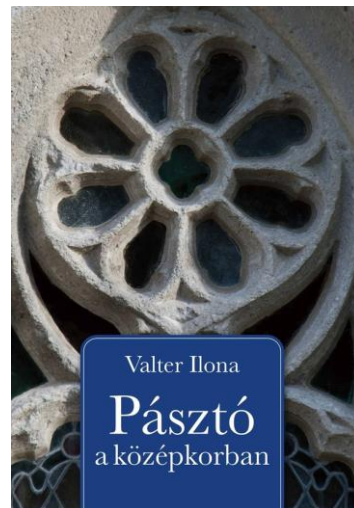
„Mintegy félévszázados régészeti kutatómunka eredményeit tartalmazza ez a kötet. A kisebb-nagyobb megszakításokkal 25 évig Pásztón munkában töltött idő hosszú a kutató életében, de hosszú a város életében is. Majdnem egy emberöltő. Ennyi idő alatt a kutató szinte hozzánő a település történetéhez, sok szállal kötődik az itt lakókhöz, ezért talán megbocsájtható a bevezető mondatok személyes jellege. Régészpályám elején, kezdő kutatóként 1965 őszén azzal a feladattal érkeztem Pásztóra, hogy keressem meg az elpusztult, és a felszínen nyomaiban sem látszó ciszterci apátságot a település és központjában álló barokk, hajdani ciszterci kolostorépület körül, mert az elhanyagolt épületet restaurálni kívánták. Az elpusztult bencés, majd ciszterci monostor falainak felszínre hozatala három évig folyt, a restaurált barokk épület körül kialakított romkertet Harsányiné Vladár Ágnes építész és Örsi Károly kertész-mérnök tervei alapján 1971-ben adták át a pásztóiaknak, és az Országos Műemléki Felügyelőség költségén és kivitelezésében készült. Ez volt az első munkánk Pásztón, mert Harsányiné Vladár Ágnes a továbbiakban hűséges munkatársam volt minden pásztói helyreállításban, és az OMF Egri Építésvezetőségének is volt egy ácsokból, kőművesekből, kőfaragókból álló "pásztói" brigádja, akik mindig örömmel tértek vissza az újabb pásztói helyreállításokhoz. (...)

Legfőbb kívánságom teljesül most ezen kötet megjelenésével, amelyben összefoglalva olvasható minden, Pásztón végzett feltáró munka. A legújabb adatokkal, analógiákkal kiegészítve közöljük a már megjelent írásokat is. (...)

Végül engedjék meg hogy elhunyt férjem, Kubinyi András akadémikus emlékének ajánljam e kötetet, aki végigkísérte és tanácsaival segítette egész pásztói munkámat, és aki sajnós a kötet megjelenését már nem élhette meg.”

A bemutatóról további ismertető és képek a Magyar Kurir „Pásztó feltárt középkora – Valter Ilona fő művének bemutatója a Nemzeti Múzeumban” címmel megjelent cikkében található:

<http://www.magyarkurir.hu/hirek/paszo-feltart-kozepkora-valter-ilona-fo-muvenek-bemutatoja-nemzeti-muzeumban>

Visy Zsolt:

ICAHM 2018 Éves ülés
2018 október 25 – 28 - Montalbano Elicona, Messina - Szicília

„Discover Sicily’s Argimusco – a Holistic Approach to Heritage Management”

A konferencia az örökségvédelem jelenlegi kérdéseire koncentrált. Hat témakörön belül hangzottak el előadások:

- Engaging the Community (A Közösség bevonása, érdekeltté tétele)
- Climate Change (A klíma és a táj gyors változása)
- Non-invasive Technologies (Non-invazív technológiák)
- Archaeoastronomy (Archeoaszttronómia)
- Tourism and Heritage (Örökségturizmus)
- Africa Initiative (Az Afrika Initiative folytatása)

Az előadások két napon át két szekcióban hangzottak el, többnyire élénk vita mellett.

A konferencia idején mód nyílt meglátogatni Argimusco különleges szilaképződményekkel teli táját.

Visy Zsolt „The African initiative and Hungary” címmel a Nigéria, Kongó, Elefántcsontpart, Kamerun és Burkina Faso területén lévő, veszélybe került világörökségi helyszínek támogatására indított magyar program tartalmáról, eredményeiről számolt be:

The African Initiative and
Hungary

Zsolt Visy

ICAHM Annual Meeting
Sicily, 25-28. 10. 2018

A banner with a dark blue background containing text and logos. The text reads: "The African Initiative and Hungary", "Zsolt Visy", and "ICAHM Annual Meeting Sicily, 25-28. 10. 2018". At the bottom, there are five logos: ICOMOS, Hungarian National Heritage, University of Pécs, Prime Minister's Office Hungary, and ICOMOS ICAHM.

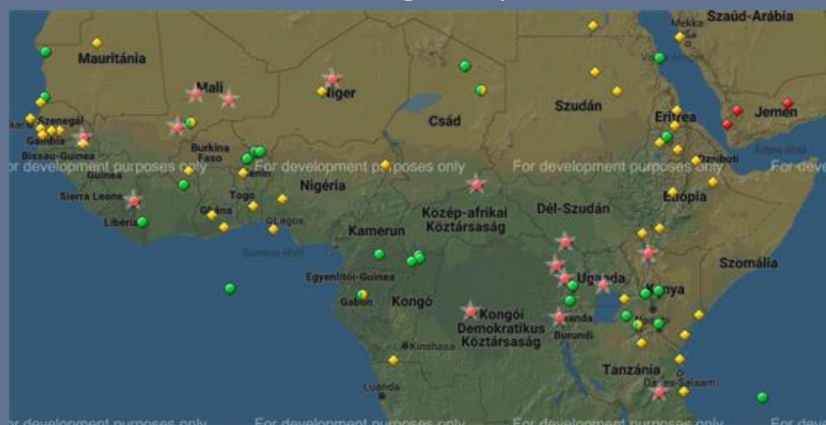
It was the 12th GA of the States Parties of the Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage in 1999 that emphasised the importance of reiterated actions within the framework of the Global Strategy, invited to provide necessary resources from the World Heritage Fund to support States Parties to increase the number of their nominations, and to support the efforts of States Parties whose heritage was under-represented on the List in the preparation of their tentative lists and nominations. At the same time States Parties that already had more sites inscribed on the WH List were asked to space voluntarily their nominations or to propose into underrepresented categories. This resolution has been followed by other resolutions up to now, all enhancing and supporting nominations from under-represented States Parties, aiming a more and more balanced representation of the now 193 States Parties in the WH properties. However, there are still 26 States Parties, which have no WH properties.

The inscription of the nominated properties in the WH List is only the first step. Another and maybe much more difficult and complicated task is to preserve them in all their qualities, not to speak about the enhancement of them in scientific, protection, management, touristic and educational issues. It is a heavy task all over the world, but seemingly it is much more complicated in the Sub-Saharan regions of Africa.

The States Parties in this region have difficulties in every respect, and although they make their best to preserve and to enhance their WH properties, they may need support to fulfil all their tasks related to them. If a property cannot be protected properly, the UNESCO WH Committee has to put it in the WH List in Danger.

World Heritage sites in Danger in Africa along the equator

There are 54 sites on this list at present, and 15 sites, 28 % from the total are in the Sub-Saharan region. It is a positive fact that Comoé National Park in Côte d'Ivoire is since 2017 no longer in danger, but it is regrettable enough that no African property could be removed from the List in Danger at the 42nd WH session held in Manama in 2018.

The endangered properties are mainly natural sites, but there are four cultural sites as well, the threats are of different origin.

Threats for African WH Sites

- Natural catastrophes
- Climatic changes
- Wars
- Negligence, lacking or weak consciousness
- Weak management, lacking conservation
- Tourism

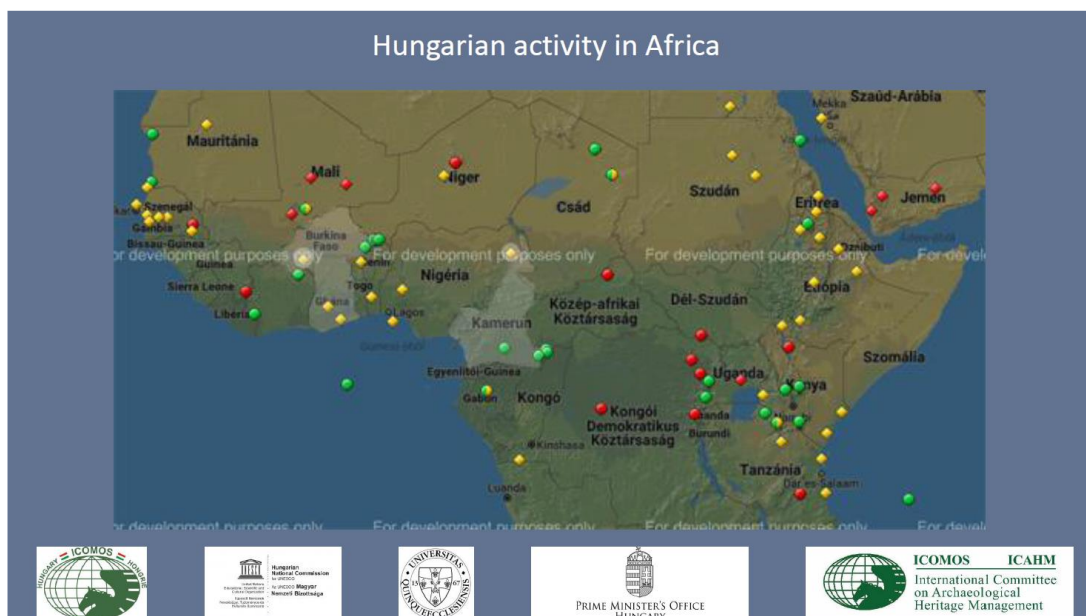
African Initiative

2002 - Budapest Declaration: "to ensure an appropriate and equitable balance between conservation, sustainability and development"
2006 – Establishing African World Heritage Fund
2012 - International conference on "Living with World Heritage in Africa"
2012-2017 – Action Plan for the African Region
2015 - African Union's "Agenda 2063: The Africa We Want"
2015 - 38th session of the General Conference of UNESCO proclaimed 5 May as African World Heritage Day
2016 – Ngorongoro Declaration on Safeguarding African World Heritage as a Driver of Sustainable Development
2017 – The Africa Initiative of ICAHM – Bagamoyo, Tanzania; Delhi, India
2017 – ICCROM General Assembly: Development of a new Heritage Conservation Program in Africa
November 2018 - the World Heritage Centre is organizing a Francophone regional workshop entitled "World Heritage and Institutions of higher learning in Africa" at the Université Gaston Berger in Saint-Louis (Senegal), in collaboration with the Africa World Heritage Fund and the UNESCO Office in Dakar

There have been at least for twenty years different initiatives and programs for supporting and fostering to ensure an appropriate balance between conservation, sustainability and development, but the establishing of the African World Heritage Fund was the first milestone in this way. The African Initiative developed in a big scale in this decade in the declarations and resolutions of the UNESCO, followed by ICOMOS, ICCROM, IUCN and many States Parties. The international conference on "Living with World Heritage in Africa" emphasised the importance of the involving of the communities. The Action Plan for the African Region 2012-2017 provided a framework for a more years long planning and called for other participants to take part in this activity. The African Union's "Agenda 2063: The Africa We Want" drew a vision for the next fifty years about the African life and development related to environmental sustainability under changing climate conditions, emphasising that cultural and natural heritage are catalyst for them. The 38th session of the General Conference of UNESCO proclaimed 5 May as African World Heritage Day in 2015. A new step was made in the Ngorongoro Declaration on Safeguarding African World Heritage as a Driver of Sustainable Development in 2016, that called upon the African Union, the African States Parties, the international community, the UNESCO WH Committee and the advisory bodies, but underlined the civil society to strengthen partnership and any efforts to uphold values of heritage, including OUV of WH Sites for a sustainable development. The First Francophone African Regional Youth Forum on World Heritage Organized jointly by the African World Heritage Fund (AWHF), the Government of Burkina Faso and the UNESCO World Heritage Centre brought together some 30 African participants, 20 and 28 years old, from 24 countries in 2017. The Africa Initiative of ICAHM developed in Bagamoyo, Tanzania at its Annual Meeting in 2017, and was discussed also in Delhi during the 19th General Assembly of ICOMOS. In the same year the ICCROM General Assembly formulated its resolution concerning the Development of a new Heritage Conservation Program in Africa: Support for Africa's Cultural Heritage 2018-2019 – a program of Work and Budget, calling ICCROM Member State Parties to provide voluntary contributions to cover the necessary costs. Within two weeks, at the beginning of November, the World Heritage Centre is organizing a Francophone regional workshop entitled "World Heritage and Institutions of higher learning in Africa" at the Université Gaston Berger in Saint-Louis (Senegal). It will be a very important meeting which gives further impetus for developing new programs and for strengthening cooperation both on academic level and in the civil society, fostering the community engagement.

Hungarian activity in Africa

The Hungarian activity started in 2016 as the Hungarian government offered the amount of EUR 90.000 for UNESCO WH Centre to improve the representation of African WH sites through the preparation of successful nomination dossiers;

- to improve the state of conservation at WH properties;
- to effectively manage existing properties;
- to develop and implement strategies to enable SsPs to effectively address the challenge of balancing heritage conservation and development needs;
- to implement mechanisms for heritage conservation, protection and management in pre-conflict, conflict and post-conflict situations.

Three programs were chosen:

- Elaborating of the Heritage Passport
- Restoration of tangible and intangible cultural values of Sukur Cultural Landscape
- Support to the Information Centre of the Ruins of Loropeni WH Site in Burkina Faso

Heritage Passport

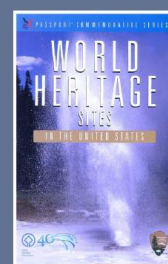
2012-2017 – Action Plan for Africa

Establish and implement, necessary mechanisms for heritage conservation, protection and management in pre-conflict, conflict and post-conflict situations.

2013 – UNESCO has developed cultural heritage maps and a “Heritage Passport” to help protect Mali’s cultural heritage.

2016 – EUR 30,000 through the Hungary Funds-in-Trust for preparation of the Heritage Passport for Congo, Côte d’Ivoire, Cameroon

2018 – Change Congo and Côte d’Ivoire for Ghana and Burkina Faso. Printing of the passports for Burkina Faso, Ghana and Cameroon is currently foreseen in December 2018.

2012 - Eastern National and the National Park Service’s Office of International Affairs have produced the booklet “World Heritage Sites in the United States”. The booklet highlights the 21 sites in the United States that have been inscribed on the World Heritage. It includes a block on each page for visitors to get their booklet canceled with a Passport stamp.

One of the predecessors of the Heritage Passport can be regarded the Heritage Passport elaborated for the WH Sites in the United States. The Action Plan for Africa for 2012-2017 proposed to implement any necessary mechanisms for heritage conservation, protection and management.

In 2013 UNESCO has developed cultural heritage maps and a “Heritage Passport” to help protect Mali’s cultural heritage. They provide detailed information on the location and the importance of cultural sites in the northern region of Mali. They were developed to raise awareness among the armed forces, NGOs, the international community and local communities about the importance of safeguarding these heritage sites.

In 2016 EUR 30,000 was provided through the Hungary Funds-in-Trust for preparation of the Heritage Passport for Congo, Côte d’Ivoire, Cameroon. This year Congo and Côte d’Ivoire have been changed for Ghana and Burkina Faso.

A contract has been signed with the National Centre for Research and Development in Chad (Centre National de Recherche pour le Développement – CNRD) that is the main partner in developing the passports for Burkina Faso and Ghana. Printing of the passports for Burkina Faso, Ghana and Cameroun is currently foreseen in December 2018.

The slide is titled "Heritage Passport" and is set against a dark blue background. It lists the content and methodology of the passport. At the bottom, there are five logos: ICOMOS, Hungarian National Commission for UNESCO, Universitas Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, Prime Minister's Office Hungary, and ICOMOS ICAHM International Committee on Archaeological Heritage Management.

Heritage Passport

Content

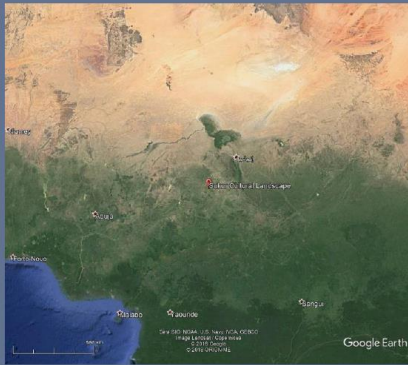
- Justifying the establishment of such a passport in the country concerned
- Map locating the site inscribed on the World Heritage List
- Description of the history and value of the inscribed site
- Photographic illustration of the property

Methodology

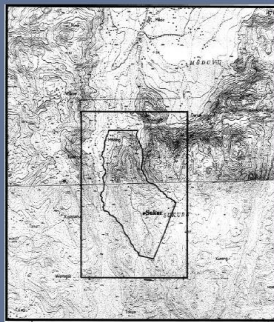
- Selection of existing documentation
- Introducing the mock-up to the country concerned for verification
- Finalizing and printing the brochure after validation by the WH Centre

Sukur Cultural Landscape

Sukur Cultural Landscape

SUKUR CULTURAL LANDSCAPE
 Scale: 1:50,000
 Plan indiquant la zone proposée pour inscription / Téma d'inscription proposé
 Sukur nomination file

Copyright © 2004 Nicholas David and Judith Sterner

Sukur Cultural Landscape

Nigeria, Madagali Local Government Area, Adamawa State

- Palace of the Hidi (Chief)
- Stone paved walkways
- Terraced fields with sacred symbols
- Dry stone walls, sunken animal pens, granaries
- Below-ground wells surmounted by conical stone walls
- Extensive remains of a former flourishing iron industry

Sukur Cultural Landscape © Ishankosen Odiata

CONF 209 VIII.C.1

„It reflects international recognition of African heritage and is of significant importance in achieving the goals of the Global Strategy.”

Date of Inscription: 1999

Criteria: (III) (V) (VI)

Property : 764.4 ha; Buffer zone: 1.178 ha

Sukur Cultural Landscape

- 2010 - the Minister of Culture, Tourism and National Orientation inaugurated a Management Committee
 - 2014 - It was brutally and viciously attacked and partly destroyed by Boko Haram
 - 2016 - EUR 20,000 through the Hungary Funds-in-Trust for rehabilitation activities
 - 2016 - Sukur was able to celebrate the biennial 'Ber ceremony again
 - Sukur World Heritage Site Management Plan 2017 – 2021
 - Disaster Risk Preparedness Management Plan 2017-2021
 - 2017 - State of conservation report by the State Party
 - Listing on the World Monuments Fund's 2018 Watch List
 - 2018 - Reactive Monitoring mission - Abuja (Nigeria)
 - 2018 - The Nigerian Commission for Museums and Monuments is implementing a project with following activities:
 - Restoration and rehabilitation of the site museum
 - Upgrade of the single-hut community clinic into a Local Primary Healthcare Centre
 - Digging of new well and water points at strategic locations.
- The works are expected to be finished by the end of 2018.

© Ishankosen Odiata
Author: Ishankosen Odiata

The World Heritage Committee 2016

Notes with deep concern the security situation in North-Eastern Nigeria, in particular the attacks on 12 December 2014 at the Sukur Cultural Landscape;

Commends the Sukur Cultural Landscape community for its resilience to remain steadfast to its traditional life and to restore normalcy in its settlements;

Takes note of the urgency to rehabilitate the Hidi Palace, the Palace Square, the Black Smith Homestead, the paved walkways and ritual structures, as well as social, educational and information centres, and to revive intangible cultural heritage practices;

Invites the State Party to submit an International Assistance request to support the restoration;

Requests the State Party to invite a joint World Heritage Centre/ICOMOS Reactive Monitoring mission Reactive Monitoring mission - Abuja (Nigeria) in May 2018

The residents of the property have returned and reconstructed their homesteads;

A revised and updated Conservation Management Plan (CMP) 2017-2021 was finalized;
 The property has been entered onto the World Monuments Fund (WMF) Watch List
 The area of the property has become a refuge for residents from the plains surrounding the high mountain land.
 This has led to the construction of inappropriate structures utilizing non-traditional materials and methods; A
 request for international assistance was granted in March 2017, but at the time of reporting it had not yet been
 received and no restoration had been undertaken;

World Heritage Committee, 2018

Commends the actions undertaken by the State Party, and notes with appreciation the elaboration of the new
 Conservation Management Plan;

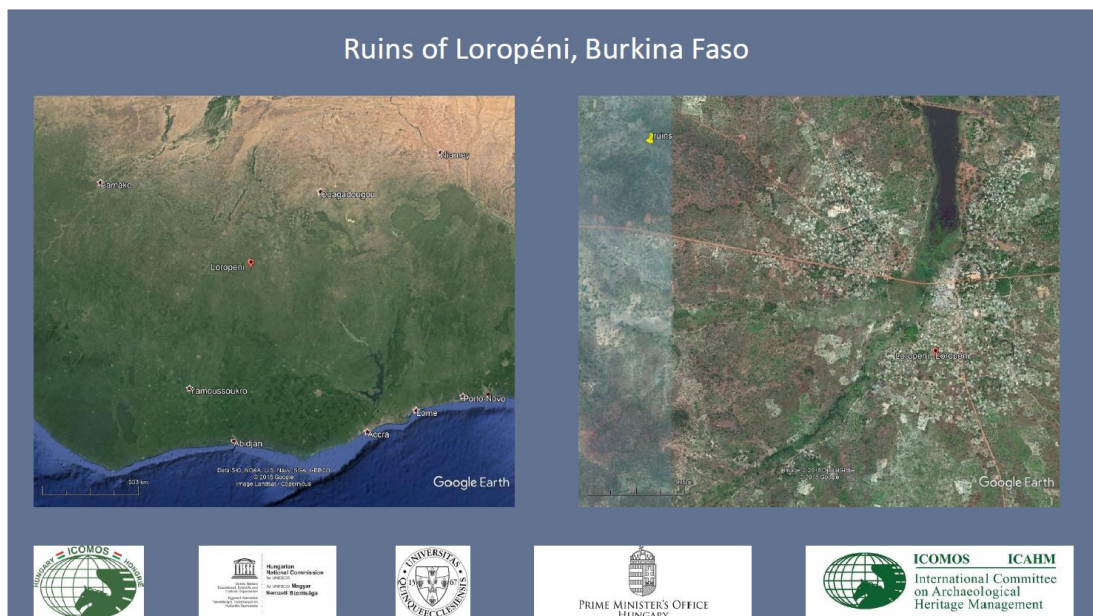
Noting the conservation works to address the damage caused by the 2014 attacks, welcomes the assistance given
 to the State Party by the international community;

Encourages the State Party to pursue its efforts for continued conservation and requests it in particular to
 undertake detailed mapping of cultural features;

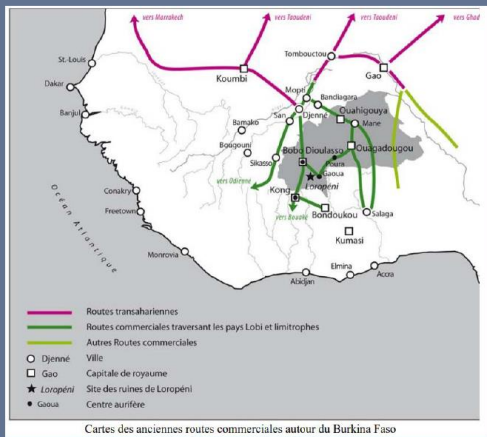
Requests the State Party to take appropriate measures to ensure sustainable use of local materials, and to ensure
 increased control of erosion on the site;

Also takes note that for security reasons, the planned Reactive Monitoring mission to the property was not
 feasible, but that a mission has been undertaken to meet national experts and property staff in Abuja (Nigeria) in
 May 2018;

Also requests the State Party to submit to the World Heritage Centre, by 1 December 2019, an updated report on
 the state of conservation of the property and the implementation of the above, as well as on the recommendations
 of the May 2018 mission, for examination by the World Heritage Committee at its 44th session in 2020.

Ruins of Loropéni, Burkina Faso

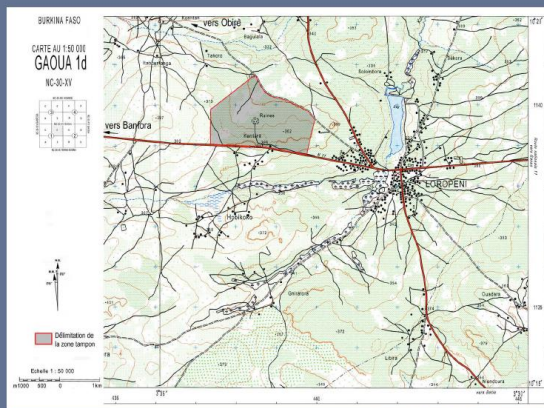
© CRA-terre / Ensag
Author: Thierry Joffroyd

© DGPC Burkina Faso

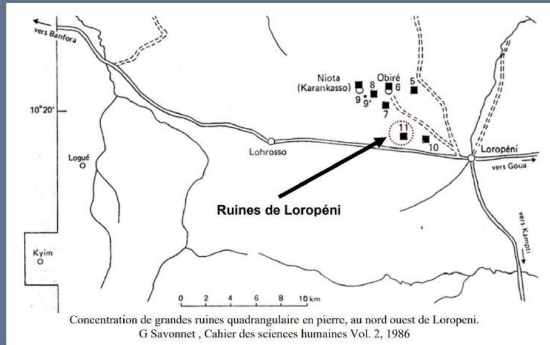
Ruins of Loropéni, Burkina Faso

Loropeni nomination file

Ruins of Loropéni, Burkina Faso

© CRA-terre
Author: David Gandreau

© CRA-terre
Author: David Gandreau

Ruins of Loropéni, Burkina Faso

WHC-09/33.COM/20

„Loropéni is the best preserved example of a type of fortified settlements in a wide part of West Africa, linked to the tradition of gold mining, which seems to have persisted through at least seven centuries.”

Date of Inscription: 2009

Criteria: (iii)

Property : 1.113 ha

Buffer zone: 278.4 ha

2017 - First Francophone African Regional Youth Forum on World Heritage

Organized jointly by the African World Heritage Fund, the Government of Burkina Faso and the UNESCO World Heritage Centre, this event brought together some 30 African participants, 20 and 28 years old, from 24 countries.

5 May 2017 – African World Heritage Day

2016 - EUR 40,000 through the Hungary Funds-in-Trust for promoting and strengthening academic cooperation between African universities

2018 – In the workshop for francophone countries on "World Heritage & Institutions for higher education in Africa" heritage experts and academics will inform the project for university cooperation in Burkina Faso and implement directly the recommendations of the Saint-Louis workshop.

- In partnership with the Directorate of World Heritage sites of Burkina Faso, the development of signage panels for the Loropéni World Heritage site will be finalized by the end of 2018.

The property consists of 10 stone fortifications, the photography show the most impressive one, where archaeological excavations have been made. The ceramics and the metal finds prove that the site was occupied and fortified about 1000 years ago, and served the trans-Saharan gold trade, especially in the

14th-17th centuries. It was abandoned during some periods of the history, and finally deserted in the early 19th century.

First Francophone African Regional Youth Forum on World Heritage Organized jointly by the African World Heritage Fund (AWHF), the Government of Burkina Faso and the UNESCO World Heritage Centre, this event brought together some 30 African participants, 20 and 28 years old, from 24 countries.

5 May 2017 – African World Heritage Day.

EUR 40,000 through the Hungary Funds-in-Trust for promoting and strengthening academic cooperation between African universities.

The main focus is on academic cooperation which falls within the strategy of the Africa unit to support cooperation between African universities and the development of curricula for World Heritage.

I hereby refer to the workshop for francophone countries on "World Heritage & Institutions for higher education in Africa" that will be held in Saint-Louis (Senegal) from 6-8 November 2018 to which an extended delegation of heritage experts and academics will be participating as part of this project. Their participation will inform the project for university cooperation in Burkina Faso and implement directly the recommendations of the Saint-Louis workshop. In partnership with the Directorate of World Heritage sites of Burkina Faso, the development of signage panels for the Loropeni World Heritage site and awareness raising is underway and will be finalized by the end of 2018.

Beszámoló az ICOMOS 2018-as közgyűléséről 2018. december 4-9. Buenos Aires -Argentina

Az ICOMOS Tanácsadó Testületi ülését, illetve a szabályozás miatt immár a (nem a három évenkénti tisztújító) közgyűlését is, a megszokott időponttól kicsit később, már az adventi időszakban tartotta. A helyieket leszámítva az argentin főváros mindenki számára messzi helyszínnek bizonyult. Leginkább az szólt Buenos Aires mellett, hogy ez volt az első dél-amerikai közgyűlés. A kontinens országaiban egyre színvonalasabb szakmai tevékenység folyik, mégis az itt lévő nemzeti bizottságok a francia és az angol nyelvismeret hiányában nehezen tudnak bekapcsolódni a nemzetközi munkába. Nem volt tehát véletlen a konferencián a spanyol nyelv használata. Így máskor ritkábban látható olyan országok képviselői is megjelenhettek, mint Peru, Bolívia, Uruguay, Paraguay. Valóban sok környékbeli országból érkezett ICOMOS tag volt jelen, bár itt a „környék” fogalma is sok ezer kilométert jelent a jelentős távolságok miatt.

A város nem véletlen kapta a jó levegőről a nevét, ráadásul az utcákon is tisztaság van (hozzánk képest). Meglepetésként hatott, hogy a megszokott európai adventi üzleti zűrzavart nem ismerik, külső szemlélőnek úgy tűnik, hogy itt a maga eredeti természetességében várják karácsony ünnepét. Az persze nekünk szokatlan, hogy ez a kora nyári időszakra esik, és ráadásul minden fordítva van, mint itthon. Még a Nap is északról sütött, ami a térkép forgatását tette nehézkesé egy északi féltekéhez szokott szem számára, a lefolyó „furcsaságáról” pedig nem is beszélve. A térképet kellett is forgatni, mert a rendezvények egymástól távolabb eső helyszíneken voltak megszervezve. A délelőtti és a délutáni program termei között volt vagy 30 perces gyalogidő. A rendezők tájékoztatása szerint az ebédidő így alkalmas volt arra, hogy átvonulás közben mindenki ott csillapítsa éhét, ahol erre alkalmas intézményre lel. Ezzel el is árultam a körülményeket. Most lehettünk először olyan konferencián, ahol a kávészüneti felfrissülésre a szomszédos közért (ezt persze nem így hívják), vagy a söröző szolgáltatását lehetett igénybe venni. Ezek után már az sem volt meglepetés, hogy nyomtatott program sem volt, semmi kiadott konferenciaanyag nem segítette a felkészülést. Kétségtelen, hogy egy belvárosi térkép alapján minden helyszínt meg lehetett találni, ha érdeklődött az ember – és így sem maradt le senki semmiről!

A hatalmas kiterjedésű belvárosban (Recoleta) túl nem terjedő programok barátságos építészeti környezete, a parkosított utcák ápoltsága, rendezettsége, a kora tavaszi hársfaillat mindenért

kárpótolta a résztvevőket. A tiszta európai nagyváros benyomását keltő helyszínen az advent sem az üzletek reklámjaival hívta fel magára a figyelmet.

A régi hagyományokra gondolva Magyarország most sem volt abban a helyzetben, hogy ICOMOS rangjának megfelelően reprezentálja magát. A konferencián sajnos csak az elnök és a főtitkár részvételét tudtuk biztosítani. Számos ország meglepően nagy képvisellel tudott jelen lenni. Talán a jövőben nekünk is nagyobb lehetőségeink lesznek.

Az azonban elgondolkodtatta az európai résztvevőket, hogy a városban járva mindenhol az európai kultúra nyomára lehet bukkanni. Az Operában Muszorgszkij, Brahms volt műsoron, hatalmas könyvesboltok vannak tele európai könyvekkel. Mégis a műemlékvédelemben, de különösen a világörökségi helyszíneken az európai túlsúlyt többen sérelmezik. Az igazi érték mellett a területi megoszlás kiegyensúlyozására törekednek és így erősödhetnek fel másodlagos helyszínek. Persze egy hely számára a helyi érték jelenti a kimagasló értéket, csak az egyetemesség és a világörökség szellemisége válhat így relatívvá.

A mindig aktuális regionális ülések közül most is az európai regionális ülés volt a legnépesebb. A távoli helyszín ellenére több ország képviseltette magát mint egy átlagos európai regionális ülésen. Csak Európából 21 országból voltak jelen, és csak mi voltunk két fővel, volt ahonnan hárman, négyen, sőt még többen is érkeztek más európai országból. Az itteni ülésen talán számunkra legfontosabb gondolat a Velencei Kartához kötődik. Ennek érvényességével kapcsolatban manapság minden fórumon kérdéseket vetnek fel. Elég markánsan kapott hangot a dokumentum érvényességének megerősítése, ugyanakkor az is elhangzott, hogy létrehozását etikai kérdések tették szükségessé, amire annak idején megalapozott szakmai-válasz született. Ez semmit nem veszített érvényéből, viszont a társadalom normahatárai azóta a korral együtt jelentősen megváltoztak. Tehát nem biztos, hogy a VK alapállását és szemléletét kell elsősorban elemezni, hanem a társadalom etikai magatartásváltását volna elsődleges összehozni a szakmai követelményekkel, és a kétségtelenül megváltozott társadalmi elvárásokkal.

Ezzel kapcsolatban is megerősítették a Faro-i Egyezmény és a Davos-i megállapodás jelentőségét. Fontos számunkra is, hogy ez a három – különböző korban született dokumentum egymást kiegészítik, erősítik és nem egymás álláspontját írják felül! Ismét felvetődött, hogy a tentative listákat európai szinten össze kellene hangolni, de ez a különböző országok eltérő gyakorlata miatt nem tűnik megvalósítható javaslatnak.

Fontos nemzeti bizottság is újra talpra állt! Spanyolország a mexikói közgyűlés után (1999) fokozottan háttérbe szorította önmagát a választás és a választási eredmények következtében, majd egy idő után már nem is beszélhettünk spanyol ICOMOS-ról. Most jelentették be, hogy 80 fő szakemberrel újra alakult a szervezet és nem is csalogódhattunk, mert a történelmi hagyománynak megfelelő aktivitással vettek részt az ülésen. Még a Portugáliába tervezett 2019-es európai regionális ülés pár napját is szerették volna elkérni, ami gondolatot természetesen a portugál ICOMOS nem vett igazán jó néven.

Az ICOMOS nemzetközi szervezete is beszámolt tevékenységéről. Kedvező hír, hogy számos új ország csatlakozott a szervezethez, elsősorban Afrika és Ázsia térségéből. A jövő szempontjából számunkra az már nem annyira szerencsés, hogy az európai túlreprezentáltsággal kapcsolatos aggodalmak a világörökségi helyszínek kiválasztásakor is előtűnnek. 15 ország adja a világörökségi helyszínek 50%-át (kulturális örökség vonatkozásában). Olaszország és Kína együtt 107 helyszínnel rendelkezik. Szegény Naumburg azért nem lehetett világörökség, mert építészeti jelentőségüktől függetlenül már sokallják a katedrálisokat. Területi megoszlás szerint Európa és Észak-Amerika pedig szintén majd a felét uralja a helyszíneknek (47%). Az évi 30-35 világörökségi jelölés, a 15-20 tanácsadás célú misszió, a fejlesztési tervekkel kapcsolatos kérdések kezelése és az állapotjelentések kezelés évente 100 körüli beküldött anyag értékelését kívánja. Az első világörökségi nevezési dokumentációk húsz oldalasak voltak. Ma ezek az anyagok nem ritkán kétezer oldalas nagyon komoly munkák! Ezt a hatalmas feladatot kell megszervezni, szakértő csoportokat kell felállítani, a független értékelést (desk report, advisory és reactive mission, panel) elvégezni. Valóban óriási feladat, a 150-200 szakértő önkéntes munkájának megszervezése nem kis feladat. Ezt a hatalmas munkát négy ember szervezi.

A világörökségi feladatok kapcsán a hozzászólók javaslatot tettek az egyenlő arányú területi képviselet érvényre juttatására. Határozott válaszban ismerhettük meg az elvárást, miszerint mindenki előtt nyitott a közreműködés lehetősége, aki bizonyítottan megfelelő szakember, van két-három hét erre fordítható ideje, és aki komoly anyagi áldozatot is képes vállalni a civil szervezetben való munkavégzésért. Ez az útiköltség és a szállás-étkezés azon költségeit jelenti, amire a szerény költségtámogatási keret nem tud kiterjedni. A jövőben a szellemi örökségtartalommal is megtámogatott koncepcionális jelöléseket részesítik előnyben. Bécs kapcsán a felhőkarcoló okozta veszélyeztetettség listát is említették, ami híreket az áthallások révén budapestiként most érzékenyebben fogadtunk. Kedvező hírként jelentették be, hogy a Mali bíróság elítélte a timbuktu-i világörökségi helyszín értékeinek pusztítóit.

Megtudhattuk, hogy a kanadai szervezet olyan tanácsadó testületet hozott létre nemzeti bizottságában, amely otthon segíti a jelölést és a monitoringot a világörökségi szakterületen.

Az ICOMOS általános anyagi helyzetével kapcsolatban ez évben a megszokottól nyugodtabb volt a helyzet. A világörökségi feladatok, az európai örökség védelmével kapcsolatos kiemelt EU-s program és egyes pályázati pénzeknek és a tagdíjaknak köszönhetően a szervezet egyensúlyban tud maradni. Ehhez persze szükséges a Párizs biztosította helyszín. A nemzeti bizottságok jelentései szaggatva érkeznek, ezen a területen nagyobb fegyelmet várnak, bár Magyarországot e téren sem érheti elmarasztalás. Toshiyuki Kono elnök úr az elmúlt és az elkövetkezendő időkben a klímaváltozást és a rekonstrukció kérdését tekinti a legjelentősebb kérdésnek. Felhívta a figyelmet az ICOMOS honlapján elérhető „Post Trauma Recovery and Reconstruction” tanulmányra, ahol a kérdéssel kapcsolatos szemlélet megismerhető. Kétségtelen, hogy a háborús helyszínek is a figyelem központjába állították a témát. Irak és Szíria műemlékeinek a helyreállítása komoly elvi kérdésként vetette fel a rekonstrukció lehetséges alkalmazását, vagy a helyreállítás más szempont szerinti megvalósítását.

A fenntartható örökség céljainak meghatározása is fontos lehet szemléletünk alakítása szempontjából, amikor a turizmus negatív hatása egyre nagyobb veszélyeket jelent műemlékeinkre. A nemzeti bizottságok közötti kapcsolatot és az információcserét kívánják eredményesebbé tenni. Az ICOMOS kiemelt programja az európai örökséggel kapcsolatos feladata. Új-Delhiben szervezték meg a „Feltörekvő” szakértők munkáját. A definíció pontos, mert a feltörekvésnek nincs korhatára, ahogy az itt folyó munkának sem. A számítógép lehetőségeit kihasználva tartják egymással a kapcsolatot, a szervezet vezetőségébe is delegálhatnak tanácskozó tagot. A tagok 6 %-a már 40 év fölött jár.

Az ICOMOS jelentősége, szakmai népszerűsége az informatika segítségével is megismerhetővé vált. A Facebook-on több, mint 130.000 követője van, a Twitteren több, mint 10.000, és ami a legfontosabb, hogy a dokumentumait 120.000-en töltötték le.

A műemléki Világnap témájául a vidéki táj (Rural landscape) védelmét javasolja a szervezet. Az elmúlt évtizedek tendenciáját követve egyre nagyobb összefüggésekben kell vizsgálni az örökségvédelemmel, a műemlékvédelemmel kapcsolatos kérdéseket. A klímaváltozás, a táj erőszakos átalakítása mind hatással van környezetünk értékeinek lehetséges megőrzésére. Különös aktualitása és a figyelem felkeltése miatt ezért javasolták ezt a témát megvitatásra.

Mint sok más helyszínen, itt is felmerült a spanyol nyelv használatának a kérdése. Hosszas vita után nem hivatalos nyelvnek, hanem munkanyelvnek ismerték el a spanyolt, ami talán a helyiek szempontjából segítséget jelent, de innen távolabbi konferenciákat a nagyobb fordítási költségek már nem terhelik.

A Közgyűlésen került sor az Advisory Committee új elnökének megválasztására. Az elnöki munkáért két jelölt versengett. Viszonylag nagy szavazattöbbséggel, 2/3-1/3- arányában Mikel Landa spanyol kollégánkat választottuk meg az új elnöknek.

A következő Advisory Committee meeting-et és Közgyűlést Marokkó szervezi 2019. október 12-18. között Marrakeshben.

A hagyományoknak megfelelően egy CIVVIH munkaebéd is a program része volt, ahol a Nimes-ben megválasztott új elnök, Claus-Peter Echter először vezényelte a teljes programot. A helyből adódóan

elsősorban a dél-amerikai regionális szervezet aktuális programja volt napirenden, illetve alkalom volt arra is, hogy a távolabbi földrész CIVVIH tagjaival is személyes ismeretségbe kerüljünk.

Az ülés mellett mindig jelentős szerepe volt a kapcsolatépítésének. Az osztrák ICOMOS új vezetőségével találkozhattunk és beszélünk lehetséges közös feladatainkról. A Fertő-tó, a műemlékvédelem oktatása, a historikus építészet kérdései kiváló együttműködési lehetőséget kínálnak a jövőben mindkettőnk számára.

A közgyűlésen és a hozzá kapcsolódó tudományos konferencián való részvétel alkalmat adott a város legfontosabb műemlékeivel való megismerkedésre is.

Buenos Aires

A város a repülőtérrel mintegy negyven kilométerre fekszik, a megközelítése autópályán lehetséges. A táj így decemberben, kora nyáron szép zöld, üde, mediterrán jellegű növényzettel. A külvárosokban lakótelepeket láttunk 10-12 emeletes házakkal, közöttük pedig kicsi, félkész, vakolatlan házak tömege.

A belvárosban világvároshoz méltóan nagy a forgalom, sok-sok autó, busz és teherautó, de vannak motorosok és biciklisek is. A járműpark hasonló a miénkhez: VW, Ford, Toyota, Fiat, Renault és Citroen a legtöbb. A csőrös kamionok voltak szokatlanok a szemnek. A városban közlekedő nagyszámú busz között van néhány régebbi típus, de általában korszerűsített változatban. Néhány régi típusú amerikai autó volt érdekes.

A városkép teljesen európai, az arculatot a XIX. század végi - XX. század eleji épületek határozzák meg, melyek közé nagy számban vegyülnek a század második felében épített házak is.

Jellegzetes a város telepített voltából adódó teljesen szabályos, derékszögű utcahálózat, melyet egy-egy tömb kihagyásával parkok lazítanak fel. A beépítés ritmusa őrzi az építés koráét, az utcaképben egy korai historizáló három emeletes ház, egy késői historizáló hat emeletes ház, egy korai modern nyolcemeletes, egy hetvenes évek-beli 12 emeletes és egy még modernebb húsz emeletes váltakozik.

Az utcák szélessége emberi léptékű, többnyire egyirányú forgalommal és parkolósávokkal, a szélesebb utcákban van kétirányú forgalom, de ezek is befogható szélességűek.

A legtöbb utcában mindkét oldalon fasor húzódik, ami egységesebbé, zöldebbé és még humánusabbá teszi a várost. A város rendezett, tiszta; az emberek jól öltözöttek, kedvesek. Az egész teljesen jó hangulatú, és kicsit sem volt az embernek az az érzése, hogy a világ végén, vagy egyáltalán, hogy Európán kívül van.

A forgalom nagy, de kulturáltan közlekednek, nincs állandó dudálás meg kiabálás.

A spanyol gyarmatosítás idejéből való emlékek száma a fővárosban csekély. A XVII-XVIII. században elsősorban a jezsuiták végeztek missziós munkát az országban, hozzájuk kötődik a világörökségi

védettséget élvező jezsuita kolostorok hálózata. Buenos Airesben a legfontosabb templom ebből az időből az Iglesia del Pilar, melyen az ibériai barokk építészet hatása ismerhető fel. Az oltárok bőségesen aranyozva vannak, úgy látszik, hogy a spanyolok mégsem hordtak el minden aranyat Európába, itt is maradt bőven. A templomhoz tartozó kolostorban kis múzeum van berendezve, mondani sem kell, hogy minden ablak, minden ajtó, minden padlóburkolat az építés korából...

A kolostor mellett a város egyik nevezetessége a Recoleta temető. Város a városban, szélesebb és keskenyebb utcákra felfűzve állnak a kripták a XIX. század végétől, minden korszak

minden stílusában – egészen az üvegdobozokig. Kicsit morbid az üvegfalon át látni a polcokon sorakozó koporsókat. Az egyetlen fő utat szegélyező fasoron kívül semmilyen növényzet nincs a területen.

A korai gyarmatosítás korából származik az egykori városháza, mára már megcsonkított épülete, a Cabildo.

A város történelmi központja a Parlament épületétől az Elnöki palotáig húzódó útvonalra (Avenue de Mayo) fűződik fel. Érdekes, hogy a fontos épületekről az információkat tartalmazó kőtáblák nem a homlokzatokon vannak elhelyezve, hanem az utca kövezetébe vannak besüllyesztve. Ezen az útvonalon található a neoklasszicista homlokzattal épült katedrális is. A város épületeiről egyébként a google play arqi oldalán lehet hasznos adatokat találni.

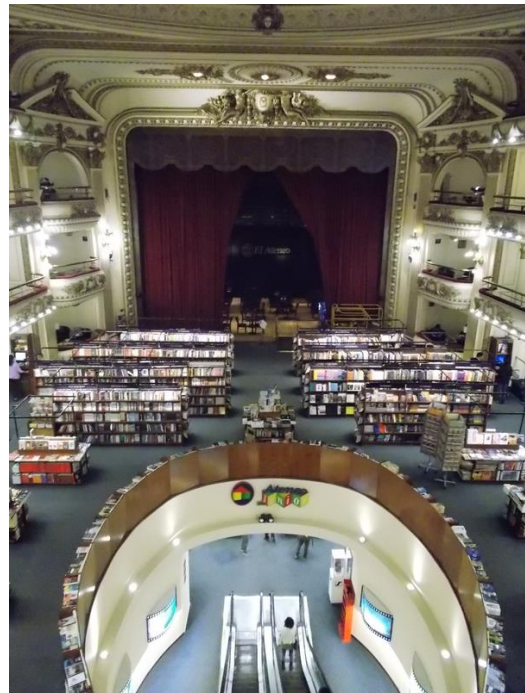
A város főpályaudvara szintén historizáló épület, két hatalmas szegecselt acélszerkezetű, üvegtetős csarnokkal. Ahogy az európai fejpályaudvaroknál szokás, a vonatfogadó csarnokok végén egy haránt irányú közlekedő-elosztó csarnok üzletekkel, pénztárakkal. Szép épület. Az állomás előtti téren áll az angolok tornya, szintén egy historizáló építmény.

A közgyűlés egyik rendezvényét a Recoleta kulturális központ egyik épületében tartották. Az épület egy használaton kívüli háromhajós romantikus templom, melyet konferenciateremmé alakítottak át úgy, hogy a főhajóba beépítettek egy nézőteret. A templom hajóit elválasztó pillérek, a nyílások, a boltozatok változatlan formában maradtak meg, csupán semleges színűre festették őket. A karzat egy utólag megépített, modern lépcsőházon keresztül közelíthető meg, itt helyezték el a mosdókat.

A századforduló környékének egyik színházában könyvesboltot alakítottak ki. Az előcsarnok, a nézőtér és a karzatok helyén könyvespolcok sorakoznak, míg a színpad helyén a büfé helyezkedik el.

A teljes belső díszítés a helyén van, a funkcióváltással az épület a belváros egyik turisztikai látványosságává nőtte ki magát. Az épület kívülről belesimul az utcasorba, az egykori színház egy zárt sorú, hatemeletes bérház belső udvarának helyén fekszik.

Ma is színházként működik ezzel szemben a Teatro Colón, mely egy hatalmas épület: a nézőteret hat emeletnyi erkélysor veszi körül, méreteit tekintve minden bizonnyal felveszi a versenyt a legnagyobb európai színházakkal is. Az épületben természetesen eredeti burkolatok, székek, ajtók, díszek az előcsarnokban és a nézőtéren is. A mennyezeten a nagy európai zeneszerzők nevei, köztük a Fertődhez is sok szállal kötődő Haydn neve olvasható.

A város városrehabilitációs szempontból talán legérdekesebb része a régi kikötőmedencék környéke. A kikötői medencék partján százéves raktárépületek sorakoznak, tizenöt nagy, emeletes téglahomlokzatos épület, mindegyik funkcióval megtöltve: lakások, egyetem, éttermek, stb. A felújítások során ugyan az épületek belseje teljesen átépült - mondhatjuk, hogy faszadizmus történt - de településképi szempontból mindenképpen fontos, hogy a homlokzatok és a tömegek megmaradtak. A parton a régi kikötői daruk ott sorakoznak, mindegyiknek még a fa ütközője is meghagyva a maga kopottságában.

A régi épületeknek és építményeknek köszönhetően sikerült a terület hangulatát nagyon jól megőrizni a teljes funkcióváltás ellenére.

Az egyik medencében yacht kikötő, a másikban egy Santiago Calatrava által tervezett gyalogos-híd, ami a nagy tartópilonjával együtt függőleges tengely mentén elforgatható annak érdekében, hogy a hajóforgalom el tudjon haladni. A hídfordítás technikája már a XX. század eleji, dokkokat elválasztó hidaknál is megjelent. A kikötőmedencék túlsó partján a város legmodernebb része 40 emeletes felhőkarcolók sokaságával. Az új, nagy léptékű épületek kellemes háttérrel biztosítanak a megmaradt történelmi ipari építészeti emlékeknek.

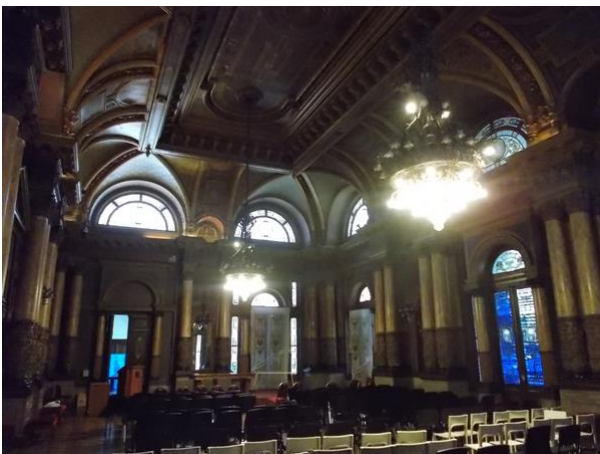
La Plata

La Plata Buenos Airstól mintegy hatvan kilométerre fekszik és egy fantasztikus város. Megalapították valamikor a XIX. század második felében, megépítették, és azóta az utcahálózata semmit sem változott. Teljesen szabályos derékszögű utcarendszer, átlós tengelyekkel és szabályos közökben egy-egy tömb helyén parkokkal.

Eredetileg földszintes, historizáló, valószínűleg teljesen egységes beépítés, néhány emeletes középülettel (városháza, templom, iskola, bíróság, stb.), aztán jöttek az egyemeletes historizáló házak, majd a magasabbak. Néhány telken egészen magas, 15 emeletes tornyok törnek a magasba. Viszont itt is minden utcát fasorok szegélyeznek két oldalt és sokszor középen is, szóval a beépítés magassága tulajdonképpen az utcáról nem is látszik, csak a telkek ritmusa, az meg pont ugyanolyan, mint százhusz évvel ezelőtt.

A város katedrálisa egy neogótikus templom, öthajós, teljesen szabályos, két hatalmas homlokzati toronnyal – melyek az eredeti tervek szerint, de csak a XX. század végére épültek fel! A templom tervezője – akárcsak magáé a városé – Pedro Benoit volt. Lifttel fel lehet menni a toronyba, ahonnan szép kilátás nyílik a városra. Az altemplomban pedig egy fantasztikus kiállítás van a templom történetéről, beágyazva a katolikus ikonográfiába és az európai gótikába.

A főtemplommal szemben áll a városháza historizáló épülete, fantasztikus az előcsarnok, a lépcsőház, a díszterem.

Minden padló, minden ajtó-ablak, minden falburkolat és festés, és a mennyezet is eredeti. És természetesen a homlokzatzdíszek is.

A díszterem üveglakái közül néhány restaurátor műhelyben van, a többiek megrogyva és szigetelőszalaggal megerősítve várják, hogy rájuk kerüljön a sor.

A város szerepel a világörökségi listán is, ugyanis a Curutchet-házat Le Corbusier tervezte egy fogorvos számára a negyvenes években. Izgalmas a ház, megvan benne számos eredeti bútor, berendezés, és természetesen az ajtók, ablakok, burkolatok. Az épületet nagyvonalú térkapcsolatok jellemzik, a különböző szinteket rámpák kötik össze, mesteri a külső-belső és átmeneti terek egymásba fonódása.

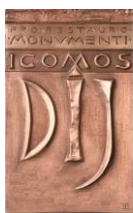

Összegzőképpen elmondható, hogy a közgyűlés mellett sikerült Argentína legjelentősebb műemlékeit meglátogatni, melyek közül ezúton is az eredeti, XIX. század végi városszövetet és a hozzá tartozó épületállományt érdemes kiemelni. A turisztikai kiadványokból, vagy éppenséggel a világörökségi listából kiderül, hogy a kontinensnyi ország turisztikai vonzerejét sokkal inkább a természeti szépségek (az Andok hegyei, vízésések, a tenger élővilága) adják. Ezeket majd legközelebb...

Nagy Gergely és Veöreös András

Kedves Tagtársaink, ne felejtsek el hogy a 2019-es évi

ICOMOS-díjra

**Műemlékvédelmi
Citrom-díjra**

**Példaadó
Műemlékgondozásért-díjra**

történeti javaslatok benyújtási határideje 2019. január 10 !

Várjuk a kiírás szerint, hiánytalan dokumentációval kísért adatlapjaikat.
A kiírásokat megtalálják az ICOMOS honlapján (www.icomos.hu) illetve előző, októberi számunkban.

*Minden Kedves Tagtársunknak, Barátunknak
Békés, Boldog, Örömteli,
Sikerekben és Eredményekben Gazdag
2019-es Évet kívánunk !!!*

**HERITAGE
SUPPORTS THE
GLOBAL GOALS!**
CULTURAL AND NATURAL HERITAGE
© THE UN HIGH-LEVEL POLITICAL FORUM
#ILPF2018Heritage #SDG11.4 #CultureNature

**ICOMOS Híradó,
a Magyar Nemzeti Bizottság közleményei
Szerkesztőség: H-1113 Budapest, Daróczi út 1-3
Telefon: +36/1/2254966
E-mail: secretariat@icomos.hu
Honlap: www.icomos.hu
Kiadja az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága
Felelős kiadó: Dr. Nagy Gergely
Szerkesztő: Keller Annamária
HU ISSN 2062-4964 (Nyomtatott)
HU ISSN 2062-4972 (Online)**

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság egyéni és jogi tagságával járó előnyök:
- informáltság a műemlékvédelem hazai és nemzetközi híreiről, eseményeiről, pályázatairól, ösztöndíjairól, stb.
- az ICOMOS elektronikus körlevelek, az ICOMOS honlap (www.icomos.hu), az ICOMOS Híradó és az ICOMOS News/Nouvelles ICOMOS révén
- ingyenes belépésre jogosító tagsági kártya a világ számos múzeumába, műemlékébe, romterületére
- az UNESCO/ICOMOS Dokumentációs Központjának szabad használata